

Kovács Gyula:

A GRACILIARIA UNDULATA /L.PFEIFFER /1848/
A SZEGEDI TISZAHORDALÉKBAN

GRACILIARIA UNDULATA /L. PFEIFFER 1848/
IN THE DEPOSITS OF THE TISZA AT SZEGED

Abstract:

The author has collected a malacological material rich in species and large in quantity from the deposits of the Tisza at Szeged. In his paper he reports about the first Hungarian occurrence of *Graciliaria undulata* found during the revision of the material.

Az 1950-es évek végétől rendszeres és folyamatos gyűjtéseket végzek Ujszegeden a Tisza hordalékában a volt Bertalan-emplékmű környékén. A vizsgálatok célja annak megállapítása, milyen fajokat sodor le a Tisza és a Maros folyó távolabbi vidékekről, melyek lehetnek hazai és melyek külföldi területekről származók. A gyűjtések igen jelentős faj- és egyedszámot eredményeztek, melyeket egy későbbi cikkben kívánok részletesebben ismertetni.

Az 1959. november 14-i és 1961. június 20-i hordalékanyagban a számos Clausilia-faj között a legutóbbi revízió során /PIN-TÉR és KISS 1981/ került elő a Graciliaria undulata 1-1 viszonylag jó megtartású héli-maradványa. A határozást az ismert Clausi-

lia-kutató HARTMUT NORDSIECK végezte /1984/-
Ez az első hazánkra nézve új Graciliaria un-
dulata előfordulás.

A két különböző időpontban gyűjtött pél-
dány közül az egyiknek a csucsá hiányzik,
mindkettőnek a szájadéka kissé sérült. A ház
leírását részben SOÓS LAJOS ismert faunamű-
ve /1943/ alapján a saját példányaimmal ösz-
szevetve adom: a ház orsó alaku, kissé ha-
sas, hegyes csucsú, sötétbarna színű /az e-
gyik erősen fakult/, finoman, sűrűn bordá-
zott, az utolsó kanyarulat erősen ráncos,
bordás: 12 kevésbé domboru kanyarulatból
áll, tarkója határozottan tarajos. Szájadé-
ka tojásdad-körte alaku, fehér garatduzza-
nattal, szárai egybefolyók, szegélyén a pe-
rem sajnos letörött, felső lemeze éles és
magas, spirállemeze pontszerű, alsó lemeze
magas, a szájadékba ferdén hajlik ki, alat-
ta végződik a szájadékba ferdén benézve ke-
véssé látható, a garatduzzanata gyengébb,
alsó garatredő nincs. A magasságot csak az
egyik példányra vonatkozólag adhatom meg
/a másik törött csucsú/, ez 13 mm, a széles-
ség átlaga 3,2 mm. A zárólemezt nem tudtam
vizsgálni, mivel a példányokat kimélni kel-
lett.

A faj eredeti előfordulása Erdély délnyu-
gati sarka, tehát a Maros hordalékaként ke-
rültek Szegedre. Mivel a faj montán elem,
élő előfordulása, megtelepedése az ország
területén nem várható.

Irodalom

- SOÓS, L. /1943/: A Kárpát-medence Molluscafaunája
- NORDSIECK, H. /1978/: Zur anatomie und Systematik der Clausilien XXI. Das System der Clausilien, II: Die rezenten europäischen Clausilien. Arch. Moll. 109 /4/6/ 249-275
- KISS, É. /1981/: A magyarországi Clausiliák garatredői Soosiana. 9:37-46
- PINTÉR, L. /1984/: Magyarország recens puhatestűinek revideált katalógusa /Mollusca/ Fol. Hist.-nat. Mus. Matr. 9.79-90.

Dr. Kovács Gyula
H-5600 Békéscsaba
Deák u. 3.

